

IRODALOM

I. Röviden csak a következő munkákat említem meg, ahol ennek a kérdésnek a részletes irodalma is megtalálható: Müller: Lehrbuch der Holzmesskunde, 1915.

Guttenberg: Holzmesskunde (Lorey's Handbuch der Forstwissenschaft III. kiad. III. k. p. 162.)

Bauer: Die Holzmesskunde.

Langenbacher, Nossek: Lehr- u. Handbuch der Holzmesskunde, 1889.

Schwappach: Leitfaden der Holzmesskunde, 1903.

Simony: Über das Problem der Stamm-Kubierung. Mitt. aus dem forstl. Versuchsw. Österreichs. II. köt. 172. oldal.

U. ö. Näherungsweise Flächen u. Körperberechnung im Land- u. Forstwirtschaft, Unterrichtszeitung, 1903.

Schiffel: Die Kubierung von Rundholz aus zwei Durchmesser u. der Länge M. a. d. f. Versuchswesen Oest. XXVII., 1902.

II. Der Wind als massgebender Faktor für das Wachstum der Bäume. Mündener forstl. Hefte, p. 55 és köv.

III. Eine neue Auffassung über das Dickenwachstum der Bäume. Naturw. Zeitschrift f. Forst- u. Landwirtschaft, 1913. H. 5-6. Sur les causes qui déterminent la forme des arbres. Reg. gen. de botaniqu., 1915. Tome XXVII. Nouvelles recherches sur l'accroissement en epaisseur des arbres., 1919. a Schnyder von Wartensee alapítványából jutalmazott pályamunka.

L. Jaccard ezen legutóbbi munkájának egy kitünően sikerült német nyelvű kivonata C. Schröter tollából a Naturw. Zeitschrift für Forst- u. Landwirtschaft 1920. 11-12. füzetében p. 318. és k. jelent meg. Cikkem megírásánál ezt Jaccard eredeti munkáján kívül, melyet a Schnyder-alapítvány zürichi vezetősége díjtalánul megküldött, Schröter ismertetését is felhasználtam. V. ö. még A. v. Guttenberg: Die Formausbildung der Baumstämme. Öst. Vierteljahresschrift für Forstwesen, 1915. 3-4. füzet 46. és köv.

IV. V. ö. Schiffel l. c. (17.) A viszonyszámot Schiffel után formál quotiens (quotient de forme) névvel jelölik.

V. A kérdésnek rendkívül nagy az irodalma, a legfontosabb idevágó munkák:

Cieslár. Centralblatt f. d. gesamte Forstwesen, 1896. április.

Jaccard. Anatomische Struktur des Zug- u. Drukholzes etc. Vierteljahrschrift d. naturf. Ges. Zürich, 1917.

Ursprung. Beitrag zur Erklärung des excentrischen Dickenwachstums etc. Ber. d. d. bot. Ges. XIX., 1901.

Sonntag: Über die mechanischen Eigenschaften des Rot- u. Weissholzes der Fichte stb. Jahrb. f. w. Botanik. XXXIX. 1904.

Metzger: Über das Konstruktionsprincip des sek. Holzkörpers Naturw. Zeitschrift. Für forstl. u. Landwirtschaft, 1918.

R. Hartig: Holzuntersuchungen. Berlin, 1901.

U. ö. Das Holz der Nadelwaldbäume, 1885.

Haberlandt: Physiologische Pflanzenanatomie, 1918. 633. stb.

VI. I. Schröter szerint Sonntag a „vörös fa“ nyomási szilárdságát nagyobbak találták, Hartig és Janka eredményei pedig ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják.

VII. Engler († 1922) Tropismen u. excentrische Dickenwachstum der Bäume, Zürich, 1918. A Schnyder alapítványából jutalmazott pályamunka.

nyitja kizárólag, ez a ható tényezők hullámszásának és egymásrahatásának eredője. Ma még nem érkezett el az ideje a messzebbmenő következmények levonásának, azonban tisztán ténybelileg Metzger és Jaccard kiváló eredményei a kérdés jövőendő megoldásának a megalapozásánál rendkívül értékes eredményeket adnak.

Fanemdivatok

Írta Matusovits Péter m. kir. főerdőtanácsos

Mint az öltözködésben, úgy a fanemekben is megvan a divat. Voltak idők, amikor fekete és erdei fenyőt ültettek a legjobb minőségű búzatermő talajon állott tölgyek helyébe. Volt idő, amikor az Ailanthust felkapták, majd az akácot, az amerikai kőrist stb. A legtöbb visszaélés azonban minden bizonnyal az Ailanthussal és az akáccal történt. Hogy mily haszontalan fa az Ailanthus, azt minden erdészember tudja. Hogy azonban az akácnak is mily szerepe jutott az erdészet divatfanemei között, erről bővebben akarok nyilatkozni. Az akácot a futóhomokon nálunk a múlt század 50—60-as éveiben először a delibláti homokpusztán alkalmazták. Szaboles megyében az egykori tölgyeseket kiírtották és úgy ott, mint Hajdú vármegyében akácosokat telepítettek helyettük. Nem nézték azt, hogy kifúvás-e vagy bucka. Nem azt, hogy nedves-e a talaj vagy kötött, az mindegy volt. Ez idézte elő azután egyrészt a tölgyesek, másrészt az akácosok pusztulását. Az akác sarjai igen érzékenyek a faggyal szemben. Ennek köszönhető, hogy az akácsarjerdők a kifúvásokban, az úgynevezett fagyzúgokban már a második vágásfordulót sem bírják ki. Diszpéldája a gróf Dessewffy-hitbizomány orosi 600 kat. holdas akácos erdeje (melyet szintén tölgy helyébe ültettek), amelynek mintegy 130 kat. holdja a korai és késői fagyok következtében teljesen elpusztult.

Igen érdekes, hogy az akác nagyon igényes fanem. A fényt és a laza talajt kedveli és azt ki is éli. Úgyhogy egy